

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
 Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
 Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
 Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
 Egyes számok kaphatók: a dohányüzészekben.

M i l e s z.

Mit csinál Széll Kálmán immár három esztendő óta?

Azt mondják: alkudozik. És most, három esztendő után sem tudott megegyezni az osztrák miniszterekkel arra nézve, hogy mekkora adókat szedjenek a közös vámterületen.

A képviselőházban a szónokok ontják a szót, beszélnek — a levegőbe, hogy mily irányban? maguk sem tudják, — hanem csak úgy általánosságban, hogy úgy lássék, mintha mondanának valamit. Beszélnek kvótáról, kiegyezésről. Fogadkoznak, fenyegetőznek, szidják egymást, Széll Kálmán pedig olyan köztük, mint a dodonai jós, feleleteket ad, a melyen az ördög tud eligazodni. A kormánypárt is, az ellenzék is azt mondja, hogy a kiegyezésből nem lesz semmi, ha a kormányok megalkusznak is egymással, akkor sem lesz belőle semmi, mert nem fogadják el se itt, se ott. A csehek beigérték, hogy obstruálnak, a németek, hogy nem engednek, a magyar függetlenségi párt pedig szét akarja tépni az egész kiegyezést, mint ezt vezére, Barabás Albert bejelentette.

E szerint már el is volna döntve a csata. Pedig hol vagyunk mi még attól, hogy a készszerződéseket az országháznak bemutassák. Hiszen, ha egyéb nem, de annyi bizonyos, hogy még egymás között sincsenek tisztában; kölcsönös garanciákat követelnek, hogy a mire fogadkoznak,

megtartják és keresztülvizsik. Ettől vonakodik az osztrák miniszterelnök, ehhez ragaszkodik Széll Kálmán s mindenik szeretné megbuktatni a másikat, hogy megmaradhasson állásában és mint győzelmes vezér kerülhessen a saját parlamentje elé. Mindenik azt mondja, hogy ragaszkodik az alkotmányhoz és nem akar tudni semmit holmi császári rendeletekről. Így követelik ezt a törvények. Magyarországon pántensek által kormányozni nem szabad.

De ha alkotmányosan nem lehet, rendeletekkel pedig nem szabad kiegyezést csinálni, mi lesz akkor a kereskedelmi szövetséggel? Bizony ennek csak a mindentudó Isten a megmondhatója. Kivüle senki, még a magyar király és osztrák császár se tudja.

A két ország népe pedig unja a nagy herce hurcát: Csak túl estünk volna már a váláson! De ezt meg nem engedik a korona harcosai, vagy — mint Barabás Albert mondotta — a király. Szóval benne vagyunk a kátyuban tengelyig s a monarchia kétkerékű taligáját nem tudja kihúzni még húsz ökröz, — annál is inkább, mert elől is tiz húzza, hátul is tiz, úgy, hogy a szekér, a monarchia egysége csakúgy ropog, csakúgy szakadozik köztük.

Fejérvárot pedig nagy dolog készül: Népgyűlés az önálló vámterület mellett. As eszme Zichy Jenő grófé, városunk országggyűlési képviselőjéé, a kiról mindenki tudja, hogy Széll Kálmán prog-

rammja ellenére (a ki — ígérete szerint uralkodik, vagy bukik a közös vámterülettel) hiva a vámközösség megszaktításának. Hétfőn hozta szóba a nagy banketten. **Meg-ívitálta már rá a függetlenségi pártot is. Az beleegyzett. Lehet, hogy Kossuth Ferenc is lejön, hogy az eszmének itt is híveket toborosson.**

Az önálló vámterület elve csakis a függetlenségi pártnál kötelező program-pont. A másik két párt nyilt kérdést csinált belőle, legyen róla kinek-kinek olyan véleménye, a melyet jónak lát. Hiszen nem bebizonyított dologról, hanem csupán tervről van szó, a mely fölött még disputálni lehet. Dr. Major Ferencről például tudjuk, hogy egyik parlamenti beszédében nyiltan állást foglalt az önálló vámterület mellett. **Részt vehetne azon a gyűlésen a néppárt is. Hiszen egy nagy eszméről, a haza jövő-dőjéről van szó!!!**

Közgyűlés a városnál.

Székesfejervár szab. kir. város törvényhatósági bizottsági ülésén nagyon észrevehető volt, hogy még mindig tart a szüret s valószínűleg városatyáink ezért jelentek meg a zöld asztal mellett nagyon is kis számban.

Fiáth Pál báró főispán megnyitó beszédében jelezte, hogy fontos dologban fog határozni a bizottság s épen ezért a bölcs tanácskozás érdekében figyelmet s higgadságot ajánl a biz. tagoknak. Nyomban Juth István h. főszámvé-
 ve

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Utolsó akkord.

*Koszorút fűztem márványhomlokodra,
 Aranyhajadat rózsádba fontam.
 Ha tútkos vágygyal epesteit az óra,
 Bús mosolyodról dalokat daloltam.*

*A szenvedések vad forgatagában
 Lelkem vakító, fehér útra lévedt,
 Kék szemeidből rám a menny sugárzott,
 Oh látlak most is a glóriával téged.*

*A fényes álom fakó, színehagyott,
 Mít a képzelet ragyogó szárnya vitt,
 S én örzöm egyre, bár könnyért csepegek,
 E roskadt szívnek fájó panaszait.*

*És körülöttem sűrű köd gomolyog,
 Izó agyamra sötét éjjel szakadt,
 Emésztő tüzben sorvasznak a percek,
 Hiába várom, mikor lesz virradat.*

*A színes rózsák lehulltak a porba,
 Pusztulok egyre, az árnyba omlom,
 Majd elindulok... s árván, nyomorultan,
 Belefogok az utolsó akkordba.*

Herczegh Jenő.

Egy kép.

A nyáron Illyéknél egy kopott albumot fedeztem fel.

Legnagyobb kedvtelésemet régi vagy ismeretlen fényképeket nézegetni: az arcvonásokból igyekszem jellemet tanulmányozni. Egy vézna, beteges kinézésű arc képét nézegettem már jó ideje. Gyönyörű szeme volt. Mindenáron tudni akartam, kit ábrázol, de illy nem tudta; papájától kérdeztük hát meg, mert most már mindketten érdeklődöttünk iránta.

— Óh, ez egy nagyon szeretetre méltó ember, nagy művész, de nagy különc is volt!

— Talán mint minden művész!

— Ő tuzásig vitte. Tavaly halt meg Olaszországban; igen jól ismertem! Ha érdekel beneteket, mesélek róla; tán ti is úgy megszerettétek, mint mi, akik ismertük. Nézzétek a szemeit, benne van azokban egész művészeleke!

— Nekem is az tűnt fel! — szóltam.

Persze kértük, hogy mondjon el mindent, a mit csak tud erről az érdekes emberről: mi már előre megszerettük.

— Szegény francia gyári munkás gyermeke volt. Titokban agyag-hulladékból szebbnél szebb, ügyesnél ügyesebb dolgokat formált. Hat éves

lehetett, mikor a gyár igazgatója felfedezte benne a tehetséget s el is határozta, hogy kiképezeti. Mindenek előtt iskoláztatta és 15 éves korában egy hírneves olasz szobrász műtermébe küldte. A mester időközben meghalt, ő magára maradt. Apró szobrokat készített s ha nem is valami fényes árért, de eladta őket, melyekről ő maga tudta legkevésbé, hogy milyen szépek, izlésesek és mennyire művésziek.

Ekkortájt ismerkedtem meg vele. Mennyi szorgalom lakott e fiúban! Hogy nélkülözött, nyomorgott, dolgozott! Ha valamelyikünk elcsüggedt, úgy a lelke tudott beszélni, hogy meg kellett szavai hatására vigasztalódnia. Vékonyka hangjával egy garmada bátorságot, egy garmada erőt tudott a lelkebe önteni. Ha számadásaink úgy sikerültek, mint gondoltuk, ha csalódtunk valamely reményünkben, nem kell azért elcsüggednünk! — szokta volt mondani. — Jövönk bizonytalan. Bizzunk, reméljünk!... Az Isten nem hagyja el hiveit!

De a szerencse csak akkor derült fel rá, mikor egészsége aláásva, az ifjúság javarésze pedig a háta mögött volt.

Pályázatot hirdettek egy milánói szölköt diszmunkájára 60,000 korona díjazással. Tervrajzot nyújtott be s a munkát neki ítélték. Mikor megtudtam, felkerestem.

— Heuréka! — szólt — hiszen tudtam! Az Isten a művészt nem hagyja cserben s a benne bizókat!

Mai lapunk 4 oldal.

tette meg előterjesztését s a költségvető bizottságnak valamint a tanácsnak javaslatát alapján mely szerint a szükséglet 1.547.028 korona 58. f. fedezet pedig 56%-os pótdadó mellett 1.546.848 k. 03 fillér. A szükséglet emelkedésével éppen nem áll arányban a fedezet alakulása, mert a helyett, hogy ez a szükségletnek megfelelően emelkednék a községi pótdadó kivételével olyannyira csökken, hogy a rendes fedezet többi rovatai összesen 8410. kor. 15 fillérral kedvezőtlenebbek az 1902. évi előirányzatnál. Az állami adók legnagyobb részének emelkedése és szaporodásával egyidejűleg a községi pótdadó kétszeresen sújtja a jövedelmeihez mérten úgy is eléggé terhelt adózó-közönségünket s ez okból a költségvetés minden egyes tétele úgy a város, mint az adózó polgárság érdekében komoly megfontolás és szigorú elbírálás alá veendő, hogy míg egyrészt a haladás és közérdek követelménye a lehetőségig kiélgeztető, addig másrészt az adózó polgárság túlterhelése és zaklatása elkerülhető legyen. Alánlja költségelőirányzat tervezetét elfogadásra a részletes tárgyalás alapjául.

Kovács István szólal fel először. A helyütt találja alkalmasnak az adminisztráció körül észlelt bajok orvoslását. Érdeklődik a majorbeli gabonapótlási ügy mikénti állásáról, hogy a napi-biztosi állás töröltetett s a költségelőirányzatban a díjak mégis szerepelnek. Felelel, hogy a Palotaváros I. ker. iskolában 3 tanteremben 3 tanerő 6 tanfolyamot vezet, noha a 4-ik tanterem felállítására iránt az iskolaszék indokolt előterjesztést nyújtott be. Mi van az elemi iskolák monografiájával, miért nem kész holott a költség már rég megszavaztatott? Takarékosagot ajánl a tankönyvek és nyomtatványok beszerzésénél. A helyettesítő tanítói állás megszüntetését indítványozza olyképp, hogy minden iskolánál más és más napon tartassanak a szünetek. Sajnálatlalt tapasztalja, hogy a katonai kiadások évről-évre növekednek, pedig a befektetések csak 3 %-ot jövedelmeznek. Indítványozza, hogy a katonai kiadás és bevétel a zárszámadások alkalmával részletezve mutattassék be s reméli, hogy a kiadások csökkenthetők s így reméli azt is, hogy a javaslatba hozott 56 %-os pótdadó 50 %-ra redukálható.

Diaballa György, biz. tag elfogadja a költségelőirányzatot általánosságban, bár nem helyesli,

Ez a munka aztán új életet öntött belé. De el is foglalta annyira, hogy ezenkívül mást nem is dolgozott. Barátai erőszakkal tudták csak egy-egy rövid időre elvonnai munkájától, melytől, mintha hozzánőtt volna, nem tudott megválni. Alig evett. Tea és művészi ihlet volt, a mivel táplálkozott.

Mikor azon a kuton dolgozott, sivar műterme valóságos művésztanya lett. Fáradtan, kimerülten nézte a már csaknem kész Neptunt. Az a sápadt „tenger-isten” nem hagyta nyugton. Megfenyítettük s szinte haragudtunk az ő büszkeségére, az ő Neptunjára: „Te vampyr! A vérrével táplálkozol? . . . Te vérszopó állat! . . .”

Ő csak mosolygott. Arca mindig sugárzott a boldog meglegedéstől és ha hazája, az a dicső Franciaországa került szóba, valósággal átszellemlült s lelkesedve beszélt róla.

Egyszer azt mesélte el, mit álmodott. . . . Kútja aranyhajóvá, a rajta levő alakok pedig len csillogó szárnyu angyalokká váltak, a kik felkapták őt s vitték magukkal a végtelen világűrbe. . . .

Neptunja főszege magasztosságban állt egy sziklán. Ha az ember soká nézte, önkéntelenül azt kellett hinnie, most és most lép le a szikláról, annyira természetes volt. Egy óriási medence környezte, melynek peremén nympfhák, najádok, delphinek kedveskedtek. . . . Ő csak szótalanul, boldogan mosolygva nézte, de nagyon gyengének érezte magát, rosszul nézett ki. Figyelmeztették, hogy most sokat kell pihennie; talán egy

hogy a haladás érdekében áldozatot nem hoz a város. Felelel, ismét a vízvezetékét, új város-házat, csatornák bővíztését, több utca rendezését, mint a melyekre égető szükség van.

Kégl Miklós biz. tag örömmel hallotta a tisztújítás alkalmával, hogy a polgármester konzervatív a gazdálkodásba. Sajnosan tapasztalja, hogy nem úgy van, a részletek szemléleténél nagyon kiábrándult. Iskolákra szükség van, de ne kívánjunk monumentális épületeket. A Kossuth-utcának palotákkal spektél rendezése sem egyeztethető össze a konzervatív elvekkel. Rombolni, birtokot venni csak azért, hogy az üres telkek szaporodjanak: ez rossz gazdálkodás. Lényeges dolgokat alig veszünk figyelembe s kevésbé fontosakra nagy súlyt fektetünk. Ott csináltatjuk az utcákat, hol a cipőnk se lesz sáros, de a hol a koci tengelyig sülyed, arra ügyet sem vetünk. Azt mondják szabad a magyar, pedig dehogyan szabad, hisz a saját falujából se tud kimenni — a sár miatt. Folyton a juhszélén építkezünk, s egy-egy nagyobb épület körül falvak keletkeznek. Pár év múlva oda is kell villany, aszfalt stb. Falusi az adózás, a követelés pedig nagyvárosi. A törvényház telkéért kaptunk 30000 koronát, de kiadtunk már a rendezésre legalább 130 ezeret. A vásártéren boltvezik a csatornákat, ott félnek a betegségtől. Attól fél, hogy veszedelmesebb lesz az orvoslás mint a baj, mert halálunkat fogja okozni. A konzervativizmus — polgármester szerint jó kerékkötő. Ő mégis úgy tapasztalja, hogy hanyat-homlok megyünk a lejtőn, lefelé törekszünk. Szerinte *Mohay* tanácsos az egyetlen ember, a ki számvevő korában mindig talált fedezetet — az adó emelése által. Ennek dacára a tanács is bizottságba helyezi bizalmát s elfogadja általánosságban a költségelőirányzatot.

Lipp Ágoston a várarki csatorna boltív alá helyezését annyira égető kérdésnek tartja, melynek megoldásáról feltétlenül gondoskodni kell.

Havranek polgármester gyors egymásutánban végez a megjegyzésekkel. Nem volt nehéz a helyzete, a bizottság hangulata — pótdadómelésről nem lévén szó — a költségelőirányzat mellett nyilatkozott meg.

Még néhány segélyezés továbbá telekeldarabolási ügy letárgyalása után Simli Mariska segélyezése került szönyegre. A tanács tekintettel kóros állapotára, intelligenciájára, 30 korona havi

orvossal beszélne?! . . . Egész fölbátorodott! Minek neki orvos? Neki semmi baja; még e héten vissza is utazik Franciaországba. Kért bennünket, kik sokat voltunk nála, hogy maradjunk ott és ne hagyjuk az éjjel soká aludni, mert holnap viszik művét Milánóba. Aznap este adta nekünk fényképét is.

Nagyon jó kedve volt! . . . Egyszerre észbe jutott, hogy világsunk ki a kutat: „fény kell Neptunomnak!”

Összehordtunk lámpát, gyertyát, színes mécses s ha tehetjük volna, bizonyára lehozzuk a napot, holdat és a csillagokat is az illuminálás-hoz. . . . Neptun ott áll a maga misztikus féhérségében. . . . azonban elégedetlenül sóhajtott. . . . „Micsoda világítás ez egy halhatatlan istennek!! Többet! Még!! Hozzatok gyertyát: ezret, tizezret. . . . holnap megfizethetem!”

Hangja aztán mindig halkabb lett. . . . egyszerre egész elhallgatott; feje visszahanyalt a diványpárnára. . . .

Epp e pillanatban kapott táviratot, hogy hol veheti fel a 60,000 koronát. Mi megilletődve, csaknem kövé termedve adtuk hírlit, szinte hihetetlenül egymásnak, hogy: nincs többé!! Élete csupa küzdelem volt, élt. . . . remélt. . . . várt türelmesen és meghalt!

Staudacher Mariaka.

segélyt hoz javaslatba, mely azonban nem kerülne a kezébe, mert a tanács végzés indokolása szerint „minpen kezébe jutott pénzt legalább is kétes irodalmi vállalkozásokba és levelezésekbe öl.”

A bizottság többsége sehogy sem volt hajlandó segélyezni a tétlenül élő extra helyett, de mert ez a tanácsnak így tetszik s mert a bizottságnak nem tetszik, hát egyszerűen visszaadták az ügydarabot a tanácsnak. Majd az kiutalványozza a segélyt a város közönségét képviselő bizottsági testület akarata ellenére.

Majd erről még bővebben.

UJDONSÁGOK.

— **Hülyeség.** A helyben megjelenő *Székesfehérvár és Vidéke* c. újság alig hogy learatta a keményítő csiriz vegyelemzése terén szerzett babérait, újak után vágják. A történelem himes mezejére tévedt s ott szedeget össze a maga *kampós botjával* tücsköt-bogarat s találja a gyűjteményt jobb sorsra érdemes olvasói elé. Legújabbban a vasárnapi munkágyűlésről írván, lódit a következőképen:

„Alapjában véve mindkét törekvést helyesljük mi magunk is és mindazon elemek, a kik a munkásság jóvoltát igazán szívükön hordozzák. Manapság igen változatos magatartást tanusítanak a munkásosztály iránt és különösen a *néppárt és a katolikus sajtó* az, a mely *Loyola* Ignác mindenki által ismert utmutatását követve („a cél szentesíti az eszközt”), kenetes szavaival csak azért kívánja lekenyerezni a munkásosztályt, hogy aztán a saját törekvéseinek megnyerve nem a haladás útján, hanem a reakció sólét útján érvényesíthesse a benne rejlő nagy társadalmi erőt. Erre azonban, azt hisszük, nem kell különösen figyelmeztetni a munkásokat, — tudatában vannak ők bizonyára annak, hogy melyik táborban lakozik az ő jó-akarójuk és melyikben lakozik az ő ellenségük.”

Megjegyzéseink e szellemi fickándozásra a következők: Ugy látszik a Sz. és V. igen jártos a jesusiták erkölcsstanában s bizonyára átbüvárkodta *Loyola* Ignác iratait. Epen ezért gyerekjáték lesz megszereznie azon 100 (egyszáz) koronát, melyet lapunk szerény anyagi viszonyok között levő szerkesztősége azon esetben részére felajánl, ha bebizonyítja, hogy a nevezett elv („a cél szentesíti az eszközt”) *Loyola* Ignációl származik.

Még egy kis utbaigazitással is szolgálhatunk. Pater Roll jesusitársasági atya még 1852-ben a Majna melletti Frankfurban szöszékről a következőket hirdette ki:

„1. Ha valaki a heidelbergi vagy bonni egyetemnek jogi kara előtt felmutat olyan jesusita által írott könyvet, melyben egyik vagy a másik jogi kar ítélete szerint szó értelem szerint benne foglaltatik e mondat: „a cél szentesíti az eszközöket”, — annak a nevezett jogi karok utalványára 1000 (ezer) rajnai forintot fizetek.

2. Aki azonban a nélkül, hogy ilyen bizonyítékot tudna felmutatni, szóval vagy írásban a jesusitákra ráfogja e gyalázatos tant: *becsletelen ember.*”

Eddig senkinek sem sikerült az 1000 forintot elnyernie; pedig nagy a választék a jesusita szerzők munkáiban; e rend több mint 20 ezer írott mutathat fel. De azért, min jól tudjuk, még mindig a régi nóta járja: „A cél szentesíti az eszközöket — a jesusiták tanítása.”

Próbálja meg a Sz. és V., talán több szerencséje lesz; ha nem, *vonja le a maga számára a 2. pont alult mondottakat.*

Ennyit a Sz. és V. történelmi tarlózását illetőleg.

A mi a Sz. és V. azon tapasztalatait illeti, hogy a néppárt (illetőleg a becsületeresztesny irány) a munkás népet a Weltner Náthánok és Izrael Jakabok kezéből ki akarja vonni, abban igaza van. S a Sz. és V. kegyes engedelmevel reméli is, hogy ez előbb-utóbb sikerülni fog neki, már csak azért is, mert elvégre a munkásnépek is van esze s ha ezt használni fogja, meg fogja ismerni igazi jóakaróit és igazi ellenségeit. Végre

is el kell jönnie annak az időnek, mikor az a szegény munkásnép be fogja látni azt, hogy nem a néppárt tette tönkre, hanem a zsidó löke, a zsidó gyárak és zsidó pálinka.

Egyébként béke velünk. Csak arra kérjük a Sz. és V.-t, ilyeneket többé ne írjon, mert ez már nem "spenót," hanem — *lósóka*.

— **Doktorrá avatás.** Marosy Rudolf törvény-széki aljegyző a budapesti tud. egyetemen a jogtudományok doktorává avatott. Gratulálunk!

— **Az új Lap viaskodása.** Örömmel láttuk az *Új Lap* megjelenését. Hiszen régi vágyunk: az *Esti Újság* mellett egy tisztességes lap megjelenéséről volt szó. Örömmel üdvözöltük, mert feltettük a magyar népet, hogy azokból a kraj-cáros szemlélapokból megtanulja, a mit hirdettek: a hazátlanságot, a vallástalanságot és az erkölcstelenséget piszkos fertőjé. Száz és ezer példát idézhetnénk belőle, de jóízű embernek elég belőle, ha egyszer látja is.

Hogy a konkurenciát kiálhassa helyben, melléklettel jelenik meg, melynek szerkesztését, ügyeinek teljes vezetését *Kirisits Bódog* a Fejérmegyei Napló ügyestollu segédszerkesztője vállalta magára. Hogy az *Új Lap* viaskodni kell, mindenki tudhatta előre, hiszen *poloskairól* volt szó. A poloskáról pedig mindenki tudja, hogy ha egyszer valahová befészkelte magát, gondos és ügyes háziasszony legyen az, a ki onnan kikapirómozza. S ha tiszter végigtisztogatta a butorokat, tizenegyszer is találhat még belőle irmagot.

Kirisits Bódog lapja legutóbbi számában elmondja most az *Új Lap* viaskodását.

A mikor az „*Új Lap*” mellékletének szerkesztését elvállaltam — ugymond — tudtam nagyon jól, hogy titáni harcra kell felvértez-nem magam. Fegyverül választottam a *munkát s az igazságot*. E két fegyverrel léptem a küzdelem porondjára, hogy a toll jogával szolgáljam a béke és szeretet jegyében. Ha pedig szükségét látom, kezembe veszem a harci riadót is, hogy ébredésre keltem a zsbibadt tagokat, hogy felnyissam végre azokat a szemeket is, a melyek eddig csak néztek, de látni már nem tudnak. Erőm lesz a közönség ereje, biztatóm a jóindulat, mely a jó ügy érdekében a közönség részéről nem hiányozhatik.

Elmondja azt az aknamunkát, a melyet a nyomdával készítették ellene. *Lurja* Aladár a Számmer Imre-féle nyomdában nyomtatja a spenót, a hol az „*Új Lap*” melléklete nyomódott. Neki oly szerződése van a nyomdával, hogy csak olyan lap nyomását engedje meg, a milyen neki neki tetszik. Mikor odavitték, nem volt ellene szava. Várt. Láta azonban, hogy az *Új Lap* igen szépen prosperál, ürügyet keresett s hirtelen kijelentette, hogy többé nem engedi meg a nyomását. Persze azt hitte, hogy ezzel ünneppolyesen ki is tekerte az *Új Lap* nyakát. Az *Új Lap* szerkesztője megdöbben. Erre nem volt elkészülve, ilyen aknamunkára, ilyen cselvetésre nem számított az ő becsületes, tiszta, jó szándékával. De a meglepetést dac váltotta fel. Csak azért is! Keresett és talált nyomdát, Kusovits Lajos nyomdáját, a mely tiszta, szép nyomással, pontos kiszolgálással teljesen megfelel a követelményeknek. Kedden reggel mindenki bebizonyítva látta, hogy a spenótlap szerkesztőjének puskája hátrafelé sült el s re nekül felsült ott, a hol kárörvendeni akart.

Ez az egyik.

A másik a régi lap. Mint mondtuk, bevette magát, miként a poloska. A tisztaságot szeretve házakból kikurkálták, kifüstölték, hanem a hol a piszkos kedves, onnan nehezen tisztul. Az elárúsítók, különösen valami Fodor (Freud) Adolf nevű vasuti hivatalnok egy rendszeresített hadjáratot indított az *Új Lap* ellen. Természetesen, hiszen gseftről van szó s mert ő nem is a fe-jérvári közönség szép szeméiert árueltatta azt az újságot hanem mert busás mellékjövédelmet szerzett vele. Az elárúsítók egész sereg hazugsággal jelennek meg:

- Adj *Új Lapot*, ne ezt a másikat
- Kérem nincs. Megbukott. — Vagy
- Nem érdemes áruini, senki se veszi.
- Mindig csak az van benne: *Dicséretesség a Jézus Krisztus!*
- Miért nem áruis *Új Lapot*?

— Fodor ur megfittolta. Megver. Nem adja ki a pénzemet. (Mert hiszen Fodor Adolf ur útletember. Minden elárúsítónak a pénzéből egy forintot betett a postatakarékba. A könyvet magánál tartja, hogy ne szabadulhassanak tőle.)

Ilyen dolgok százával adják elő magukat. Természetes, hogy nehéz a küzdelem az ilyen nemtelen fegyverekzei szemben.

Annál érdekesebb azonban, a mit Fejérvár romlatlan izlésű, becsületes keresztény magyar népe tesz. Tudják, hogy elárúsító még nincs elég számmal, tehát maguk jönnek be a szerkesztőségbe. Egy elvisz 10—15 számot, hogy azt az ismerősök közt kiosssa. Érdekesnél érdekesebb dolgokat beszélnek ilyenkor el a régi és az *Új Lapról*.

Mi csak arra kérjük az *Új Lap* barátait, hogy tartsanak ki híven. Nem magunkért mondjuk. Isten látja lelkünket, hogy nem anyagi haszon lebeg a szemünk előtt, mert áldozatot hozunk és szívesen hozzuk — hanem a józan, becsületes elvekért. Legyenek némi elnézéssel addig, míg az *Új Lap* a kezdet nehézségeit leküdi, hogy talán pár nap múlva már mindenkinek a kényelme szerint szolgálhat. A mi fő, küldjének tisztességes, megbízható elárúsítókat, a kik ismerik az egyes városrészeket és naponta helyükbe vihetik az olvasóknak az *Új Lapot*. Ha lehet, élemedetebb férfit, vagy asszonyt. Hiszen tisztességes és jó mellékkezeset és akármik számára. Naponta megkereshet vele 1—2 koronát. *Szán segítségnek a poloska irásban*.

— **Estülvő.** Ifj. Horényi Péter Pál rigyéci (Zala m.) kántortanító ma d. e. 11 órakor vezette oltárhoz a székesegyházban özv. Horváth Józsefné szép és kedves leányát, Margitot. Násznagyok voltak: Fodor János ny. mozdonyvezető és Pénzes József póstai alkalmazott. Az esketési szertartást a menyasszony bátyja Horváth Imre ténylegi segédlelkész végezte.

— **Értesítés.** Folyó évi július havában kiadott felhívásunkban köztölt előzetes sorrend-tervezethez kiegészítéstül a t. kiállítóknak a következőket hozzuk b. tudomására: A *kiállítás megnyitása*: 1902. november 16-án d. e. (a megnyitási közelebbi módózatai hírlapilag és falragaszokon lesznek hirdetve. *Tartalma*: 2, esetleg 3 hét. *Helye*: Székesfehérvár, „Magyar Király” szálloda emeleti termei. A kiállításon részt vehetnek a magyar korona országában illetékes műkedvelő fényképezők, festők, szobrászok, rajzolók, faműragók, szóval mindazok, kik bármely képzőművészettel műkedvelésből foglalkoznak. A kiállított tárgyak lehetőleg eredeti és teljesen sajátkezü készítmények legyenek; másolatok szintén résztvehetnek, e körülmény azonban világosan kitüntetendő. Az esetleges fényezések (politurozás) keretezés, szóval a tárgyak technikai felszerelése az illető szakiparos által is végezhető. A kiállított tárgyakhoz rövid leírás mellékelendő, melyben az alábbi kérdőpontok töltendő ki s mely célra a mellékelt bejelentő-ívet kérjük felhasználni és legkésőbb f. évi november hó 1-éig beküldeni. A leírásban okvetlenül megjelölendő, a kép vagy tárgy címe és az, hogy eredeti-e, vagy másolat? és ha másolat, ugy az eredetinek címe és szerzője; továbbá okvetlen szükséges az igénybevenni szándékott területnek □ méterekben való bejelentése. Megjegyezzük, hogy a legkisebb tárgy után is legalább $\frac{1}{2}$ □ mtr. terület utáni bér fizetendő. Egy □ mtr. terület díja 3 korona. Kivánatos fényképeknek a gép, a lencse, a kitarási idő (exponálás), a fényrekesz (Blende), a világitási körülmények megjelölése; azonban ezek nem okvetlen szükségesek. Megjelölendő továbbá a papír és készítmény módszer. A képek keretezve, vagy keretezetlenül külön-külön, vagy egy keretben csoportosítva is elfogadhatnak, de okvetlenül felragasztandók, (cachirozandók) vagy papirkeretben (passepartouts) legyenek. Az elfoglalt területért járó díjak a kiállítási tárgyakkal egyidejűleg küldendőek be. A különböző nemű kiállítási tárgyak, u. m.: festmények, szobrok, rajzok, fényképek stb. nem fognak külön csoportokat képezni és azok díjazása teljesen a jury betálatására van bízva. A jury és rendező-bizottság névsora annak idején közzé lesz. A bejelentő-ívből foglalt leírás a tárgymutató szerkesztéséhez lesz alkalmazva. A rendező bizottság megbízásából: Gróf Zichy Jenő, elnök. Dr. Palánszky Miklós, alelnök.

— **A közönség figyelmébe.** Az igazoló választmány tegnapi üléséből kifolyólag a közönség figyelmébe ajánljuk a következő hirdetményt: Az 1886-ik XXI-ik t. c. 25. §-a értelmében, a törvényhatóság igazoló választmánya — minden év végén összeállítani, illetőleg kiigazítani kötelezett legtöbb adót fizetők névjegyzékének megállapítása körüli munkálatát megkezdte. — Felhívom ennél fogva mindazokat, kik a felvételre jogosultsággal bírnak, különösen pedig a községi és magán-tanintézetek tanárai, a tudományos akadémia tagjai, a folyóirat- és lapszerkesztők, a lelkészek, az ipar- és kereskedelmi kamarák bel- és kültajjai, ugyszintén a magyar államban érvényes oklevéllel ellátott: tudorok, ügyvédek, orvosok, mérnökök, gyógyszerészek, sebészek, bányászok, erdészek és gazdatisztok, a kik a törvényhatóság területén legalább két év óta laknak s oly összegű egyenes állami adót fizetnek, hogy a törvény 26-ik §-ában jelzett kiváltságnál fogva adójuk kétszeres számításával a bizottsági testület tagjai lehetnek, miszerint a bizottságba leendő felvételük iránti igényeiket f. évi október hó 30-ig bezárólag — szokott hivatalos órák alatt — hivatalos helyiségben, végső esetben pedig a f. évi október hó 31-ik napjának d. e. 11—12 óráig a városház tanácstermében tartandó ülésen akár szóval, akár pedig írásban bejelenteni el ne mulasszák, annyival is inkább, minthogy a kiütözött határidőn túl netaláni jogosultságuk igénybe nem vehetethik. Kelt Székesfehérvár, 1902. évi október hó 22-én. Tóth István, főjegyző.

— **Ismét vasuti lopás.** A vasuton most már a mindennapi események egyikét a lopás képezi. Gyors egyenlőben követik egymást a lopási esetek s bár a rendőrség minden lehető elkövet a tettes kézrekerítése érdekében, a tettest kinyomozni még mindig nem sikerült. Legutóbb *Szép* Károly kosaras, Simor-utcai lakos a károsult. F. hó 21-én érkezett egy nagyobb kosár szállítmánya, melyből, miként az átvételnél beigazolást nyert, 20 drb. hiányzott. Az eltűnt kosarak értéke 40 korona. A rendőrség ez irányban is megindította, sőt a vidékre is kiterjesztette a nyomozást, mert igen valószínű, hogy egy jól szervezett tolvajbánda operál a vasuton s továbbítja a loptott dolgokat a vidékre. A vasuti lopások ügyében az eddigi nyomozás nem eredménytelen s remélhető, hogy rövid idő alatt az igazságszolgáltatás kezébe kerülnek a tettesek.

— **Talált csontváz.** A villanytelep építése folyamán tegnap délelőtt földásás közben egy kifejlett női test csontváza bukkantak a munkások. Nem érdekeltek, hogy a fej, láb és kéz végső részének csontmaradványai a közelben sem voltak megtalálhatóak, továbbá az a körülmény, hogy a csontváz a föld felszínétől 25—30 méterre felelt elgömbült helyzetben, hanyatfekve. A rendőrség a leletről jegyzőkönyvet vel.

— **Az iparosok és kereskedők érdeke.** Az iparhatósági megbízottak kötelessége dacára annak, hogy nagyon fontos, rendszerint annyira nem érdeklődnek egy ügy iránt, hogy választás hiányában a főkapitány évről-évre kénytelen a kinevezési jogával élni. Őhajtható volna, hogy ez a közönség az idén elő ne forduljon, épen ezért ajánljuk az alábbi felhívásnak figyelembe vételét.

Fejérvármegye központi főszolgabírája és Székesfehérvár szab. kir. város rendőrkapitánya mint I. foku iparhatóságok részére az iparhatósági megbízottak az 1884. XVII. t. c. 172. §-a alapján évenként újból a választandók. Ezen választáshoz a kereskedők és iparosok névlajstrommai a kereskedelemügyi m. kir. nagyméltóságú miniszter urnak 52211 85. számú körrendelete értelmében összeállítatván, választásra és megválaszthatásra jogosultak névjegyzékét feltüntető ezen kétféle névlajstrom folyó évi november hó 1-től 8-ig bezárólag a városház nagytermében a hivatalos órák alatt közzélemle kitéve betekithetők. Felhívtnak az érdekeltek, hogy ezen névlajstromok ellen netáni felszólalásaikat folyó év november hó 10-ig alulírott főkapitány mint I. foku iparhatóság hivatalában betervezni el ne mulasszák, mivel ezen névlajstromok alapján fognak az iparhatósági megbízottak a jövő 1903. évre megválasztatni. Székesfehérvár, 1902. évi október 21-én. Reé István, rendőrfőkapitány, mint I-ső foku iparhatóság.

— **Meghívó.** A Fejérmegyei Tanítótestület székesfehérvári járásköre folyó cvi október hó 30-án délelőtt fél 10 órakor fogja a polgári leányiskola dísztermében öszi rendes körgyűlést tartani, melyre a tagokat és tanügybarátokat tisztelettel meghívjuk. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. A tavaszi körgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. A központi elnökség átiratai. 4. Hogyan szoktatjuk meg a gyermekeket a kész-séges olvasásra. Előadja: Velinszky Ferenc, székesfehérvári oszt. tanító. 5. A jellem és fejlesztése a népiskolában. Felolvassa: Mészáros Gyula székesfehérvári oszt. tanító. Ertekezésének vitatetelei ezek: a) A jellemképés szempontjából helyesebb volna-e, ha a fiukat tisztán férfi, — a leányokat csupán nőtanítók tanítanak? b) „Erikölcstan” cím alatt. — a jellem fejlesztése szempontjából jó volna-e még egy tantárgyat fölvenni a népiskolába? Ha igen, melyik tantárgy keretében illesztessék az? c) A tornajátékok (társasjátékok) testedző hatásuk mellett vannak-e befolyással a jellem fejlesztésére? 6. Indítványok (Alapszabályaink értelmében minden indítvány a gyűlést megelőzőleg az elnöknek bejelentendő.) Hang Mária jkőri jegyző. Magó Károly jkőri elnök.

— **Katonazene.** Említettük már, hogy az Otthon kávéházban minden hét szombatján a helybeli honvédeknek hangversenyt tart. Igen érdekesnek ígérkezik a legközelebbi zeneestély, a mennyiben az alábbi gazdag program minden pontja fülbemászó szép zenével gyönyörködteti a hallgatóságot. Az est műsora a következő:

1. Rendőr-induló	} Lina asszony
c. operából. Lincke.
2. Keringő	
3. Nyitány	
4. a) Czinka Panna jellemrajz (tárogató) cigány dallamok után írta Frycsay.	
b) „A kis Kohn.”	
5. a) Az erdőben, nagy humorisztikus egyveleg	Vollstedt.
b) „Schrumm vidibum” induló	Jochpoldt.
6. Magyar vigjáték, nyitány	Kéler Béla.
7. Erdei pacirta, „Kakuk és béka” Concert típusú	Wagner F.
8. a) Egyveleg „San Toy” című operából	Sidney.
b) A „Bécsi Práterből.” Humorisztikus darab.	

— **A síófoki vonatkiállítás.** Vasárnap reggel borzasztó szerencsétlenség színhelye volt a síófoki állomás, hol Hádén György Mihály déli vasúti fűtő a szerencsétlenség folyamán halálát lelta. Az alig 25 éves fiatal embert f. hó 22-én temették el a könyök-utcai gyászbázából. A szerencsétlenség áldozatát darabokban szedték össze. Az agyvelő kilocscsant a koponyából, a fogak lógtak a szájából, felső teste összelapult, lába pedig több méternyire fektűd a törzstől. Városszerzte nagy a részvét a szerencsétlenül járt fűtő és családja iránt. A kiskitölt vonaton voltak még Jakobi mozdonyvezető és Steiner vonatvezető, kik ép testtel menekültek meg s az ijedségen kívül semmi bajuk sem történt.

— **Felhívás.** Dr. Bierbauer Viktor tisztí főorvos hivatalos jelentése szerint városunk területén a vörheny ragályos betegség fellépett, mely betegség könnyen ragályozó természetűre és súlyos cseteire tekintettel indokoltá teszi, hogy az övintézkedések a legszigorúabban foganatosíttassanak. Ugyanazért felkérem az összes gyakorló orvos urakat, hogy a fertőző betegségben szenvedő betegeiket a vörös lap felhasználása mellett sürgősen bejelenteni sziveskedjenek. Továbbá felkérem a t. szülőket, illetve a gazdákat és gyámokat, hogy a náluk ragályos betegségben megbetegedetteket saját és hozzátartozóik érdekében azonnal gyógykezelés alá vésessék, a fertőző betegségek felmerülését azonnal bejelentésük és a fertőtlenítés iránt a kerületi orvos urak tett intézkedéseit pontosan végrehajtsák, úgy a temetkezések körül a kerületi biztosoknak az egyéb övintézkedésekre való felhívásait teljesítsék. Különösen felhívom azokat, kiknek családjában fertőző betegségben elhalálozás történik és a hulla elhelyezésére, úgy ravatalozására közegészségügyileg kifogás alá eső helyiségekkel rendelkeznek, — hogy a hatósági orvosok rendelkezésére az elhaltakat — a hulladékosi igénybevételével — a temetői hullaházba

azonnal kiszállítsák. Végül a mennyiben a szakvélemények szerint a fertőző anyag terjedésének egyik legalkalmasabb eszköze a tej; felhívom a tejelárusítókat, illetve a tejet házhoz szállítókat, hogy az esetben, ha családjukban vagy környezetükben fertőző betegség esete merül fel, a tej elárusítását, illetve a teinek házhoz szállítását azonnal abbahagyják. Réz István, rfőkapitány.

— **A kedvezményes vasúti igazolványok.** A kereskedelmi miniszter az 1903. évre kiadandó kedvezményes vasúti jegy váltására jogosító képes igazolványok tárgyában, egy rendeletet bocsátott ki, melyben tudatja, hogy miután az 1903. évre egészen új igazolványok lesznek kiadva, az eddigi érvényben levő arcképek többé nem használhatók, így tehát okvetlen szükséges, hogy a folyamodásra jogosítottak és pedig a tényleges szolgálatban álló köztisztviselők, hivatali felsőbbbségük útján, a nyugdíjasok pedig közvetlen az igazgatóságnál benyújtott kérvényükhöz új arcképet csatoljanak, melyre olvasható irással arcképet sajátkezüleg rávezetni tartoznak. Kezelési díj fejében ezentúl is készpénzben egy korona küldendő be, az államvasutak főpértára (Andrássy-ut 75.) címére.

— **Különös eljegyzés.** A német újságok egy furcsa eljegyzési nyilatkozatot tesznek közzé:

Eljegyzés:

1. Wähmann kisasszony és Scidel Albert ur ezennel jegyeseknek nyilatkozták magukat és megígérik egymásnak, hogy minimum hat hét alatt meg lesz az esküvő is.

2. Wähmann kisasszony hozománya anyai öröksége.

3. Ha egyik vagy másik fél ok nélkül vissza lép, úgy kötelezi magát a másiknak 1000 márka konvencionális büntetésépenzt fizetni.

Wähmann Emma. Scidel Albert.

Giescke J. H., mint janu.

Ez még szecessziósoknak is szecessziós, de hogy előrelátó, az bizonyos.

— **Közegészségügy.** Sóskut községben a járványosan uralgott vörheny megszünt. — Gárdony községhez tartozó Agárd pusztán pedig a tifusz kezd rohamosan terjedni s egymás után szedi áldozatait. Ugy látszik a tifusz az idén állandó tanyát fog útni vármegyénkben.

— **Lopások.** Sohár Béla törvényszéki bíró udvaráról tegnap azaz folyó hó 22-ikén egy 30 korona értékű rezüstit elloptak. Az üstöt ma délután Gröz Bernát ócskavas telepén találták meg, a hol azt Mihajlovitz Margit, egy rovtott multú. 14 éves leány adta el. — A jó hírnévnek örvendő Szentes leányok Haurának Antal öreghegyi szőlőjét dézsálták meg, mintegy 22 kilogr. szőlőt loptak el s ezért mezőrendőri kihágás címén vonja őket felelősségre a hatóság. — F. hó 19-én Fuchs György jenői lakos istállópadlásáról 6 kor. értékű kukoricát vittek el. A csendőrség megindította a nyomozást s csakhamar kiderült, hogy a tolvajok saját cselédei voltak. Hamvai József, Hamvai Ferenc és Kocsis József néhány gyermekkel lopták el a kukoricát s olcsó pénzen eladták Dreksler Ferenc vendéglőnek. Az ügy a bíróság elé kerül.

— **Tűz a vidéken.** Hogy a gondatlanság már számtalanszor megboszlulta magát, ez már régi dolog. És akárhány intó példa áll is a közönség szeme előtt, még sem okul rajta. Itt áll előttünk egy újabb példa. Pap G. János inotai lakos háza végveszedelemnek volt kitéve f. hó 19-ikén délután. Unokája a kis 3 éves Lőránt Jóska a szobában játszadozott öreganyja felügyelete mellett. A gyermekét, a ki unalmában a gyufákat kezdte gyújtogatni. Szerencsére hamarosan észrevették a veszedelmet s elfojtották a tüzet, mielőtt elharpodzott volna. Butorban esett csak kár, mintegy 60 korona értékben.

— **Állategészségügy.** Az Igar községhez tartozó Vám pusztán a száj és körmofájás megszünt. Az alispán a községet feloldotta a zár alól.

Ügyvéd: i cédában, esetleg szolid i zletben állást keres egy jó írásu, négy polgári iskolát végzett nő. Cím a kiadóhivatalban.

Piaci árak:

1902. évi október hó 22 én.

Buza	13.30—13.80.
Rozs	11.40—11.80.
Árpa	10.—11.—.
Zab	11.30—11.50.
Tengeri	12.60—.

A forgalom élénk.

Meghívó.

A Fejérvár-Csurgói keresztény fogasztási szövetség f. évi november hó 1-én délután 3 órakor a róm. kath. iskola tantermében közgyűlést tart, melyre a t. c. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgy:

1. Az alpszabályoknak pótlása.
2. Esetleges indítványok.

Az elnökség.

**„MAKART”
FÉNYYIRDA.**

Kórház-u. 5., Püspökerttel szemben.

A legszebb és legiszelesebb fényképek a legjutányosabb árban.

12 drb. mignon kép .	1 frt. 50 kr.
6 " " " "	80 "
12 " visite " " 2 "	50 "
6 " " " " 1 "	50 "
12 " kabinet " " 6 "	— "
6 " " " " 4 "	— "
12 " makart " " 8 "	— "
6 " " " " 5 "	— "

Tisztelettel hozom tudomására a nagyérdemű közönségnek, hogy b. megrendeléseit a közlegő karácsonyi és újévi ünnepek miatt minél előbb megtenni sziveskedjék.

Számos pártfogást kér:

„Makart” fényyirda.

Hirdetések

a „Fejérmegyei Napló”

részére

jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban

Szent-István-tér 1.

